

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТЕСТІВ

Відповідно до останніх актуальних вимог у програмах дисципліни “Іноземна мова (англійська)” основна функція викладання англійської мови у ЗВО – це формування знань іноземної мови у студентів-нефілологів рівня В2, що дає вагому базу для подальшої професійної діяльності закордоном.

Але існують чинники, які ускладнюють процес вивчення і проведення занять. Першим і найважливішим фактором є різний рівень оволодіння студентами англійською мовою під час навчання у школі. Таким чином, робота на практичних заняттях має сповільнений темп, оскільки не кожен студент може оволодіти стандартними завданнями за програмою, а викладач повинен підлаштувати пару під можливості кожного студента. «Дуже важко розвинути достатню усномовленневу комунікативну компетенцію студентів у немовному ВНЗ, тим більше, що рівень володіння мовним матеріалом студентів-першокурсників, як правило, дуже низький» [1, с. 34]. Відповідно, викладач має справу зі змішаними групами (mixed groups), що ускладнює організацію заняття згідно з вимогами до навчального процесу. Ефективність пари визначається вмінням викладача залучити всіх студентів до участі на занятті. Викладач повинен майстерно поєднувати різні типи роботи: читання, письмо, говоріння й аудіювання. Таким чином, ми маємо справу із внутрішньою диференціацією, яка може здійснюватися у традиційній формі з урахуванням індивідуальних особливостей студентів, так і у формі рівневої диференціації на основі відповідного планування результатів навчання. Рівнева диференціація передбачає таку організацію навчання, за якої студенти, навчаючись за однією програмою, мають право і можливість засвоювати її на різних планованих рівнях, але не нижче рівня обов'язкових вимог. Цей підхід відрізняється від прийнятого раніше, за якого внутрішня диференціація від використання методів і засобів навчання, що враховують індивідуальні особливості студентів, приводила їх до одного й того ж результату [2, с. 22].

Диференціація необхідна задля забезпечення раціональних умов для

розвитку й вдосконалення знань і здібностей студентів, їх пізнавальних потреб під час проведення заняття. Щоб успішно застосовувати диференціація викладач повинен ретельно вивчити індивідуальні інтелектуальні й психологічні особливості студентів для правильного їх об'єднання в гомогенні (однорідні) або гетерогенні (різномірні) групи.

Якщо викладач має належну підготовку до практичного заняття, продуману організацію його проведення, тоді студенти з різним рівнем знань англійської мови будуть почувати себе затишно, а це є вагомим складником майбутнього успішного заняття. Але треба пам'ятати, що різномірнева група може мати велику кількість і невикористаних можливостей. Тобто, для вдалого процесу навчання треба створити такі умови, за яких кожен студент міг максимально себе реалізувати.

На нашу думку, викладачеві потрібно створювати не одну загальну програму дій для цілої групи, а декілька, і кожен з них адресувати певній підгрупі студентів. Тому й досі поняття диференціації у ЗВО залишається як один з основних факторів оптимізації процесу навчання.

У першу чергу в сучасній системі викладання англійської мови студентам-психологам у ЗВО необхідно враховувати міждисциплінарні зв'язки, які відіграють вагому роль у цілісному формуванні критичного мислення й професійної компетентності при використанні англійської мови. Це сприяє не тільки поглибленню професійної англійської мови, а й покращенню якості освіти, що необхідні для майбутніх спеціалістів.

Робоча програма навчальної дисципліни створюється на основі навчальних стратегій, підходів, які є ефективними для оволодіння професійними темами англійською мовою. Відбувається процес моделювання реальних ситуацій або подій, в яких студенти виступають різними за спрямованістю психологами: промисловими, консультативними, дослідниками або й навіть психіатрами, таким чином викладач підвищує зацікавленість студентів до професійної лексики..

Розгляд відомих у сучасній психології теорій і тестів визнаних психологів

змушує студентів спробувати висловити свою думку англійською мовою з точки зору різних областей науки, що є необхідним для реалізації кінцевої мети майбутніх психологів як спеціалістів.

Однією з основних тем на початку ознайомлення з професійними теоріями й тестами є відомий трикутник Карпмана. Його особливістю є три складники або дійові особи - жертва, переслідувач й рятівник. Викладач має підготувати ознайомчий матеріал щодо теорією, відео-лекцію з графічним поясненням смислової наповненості кожного складника теорії. Далі потрібно запропонувати декілька ситуацій, у яких студенти беруть участь дискутуючи з приводу визначення ролі кожної дійової особи, аргументуючи свої точки зору, тобто, вони виступають практикуючими психологами. Такий підхід сприяє осмисленню ситуації, розвитку здібності слухати свого співрозмовника й розумінню наслідків некоректного коментаря психолога, а також покращенню критичного мислення.

Цікавою темою також є вивчення інтелекту людини на парах англійської мови зі студентами-психологами. Ця галузь психології й досі є не досить вивченою, тобто кількість матеріалу для дискусії досить вагома. На нашу думку, увагу треба звернути на два найвідоміших IQ теста таких учених, як Альфред Бінет і Девіда Веїслера. Ці тести між собою не пов'язані, створені в різні часи, але спосіб їх виконання, питання й вираховування результатів відрізняються.

На першій парі необхідно ознайомитися з діяльністю обох науковців, звернути увагу на основні постулати й галузь наукових інтересів, намагатися разом зі студентами надати власну дефініцію терміну “intelligence”, що змусить їх вже надати відповідь на важливе питання теми: “Can we measure our intellectual abilities?”. Вдома студенти повинні пройти ці два тести, визначити свій результат і підготувати відповідь на основні питання щодо якості тестів.

Таким чином, студенти не тільки знайомляться з теоріями й тестами відомих психологів англійською мовою, але й розвивають своє критичне мислення й професійні здібності роботи з опитуваннями, даними тощо.

Третій метод розвитку критичного мислення — це перегляд відомих

психологічних фільмів, в яких одним з головних героїв є практикуючий психолог. У фільмі має бути гостра життєва та психологічна проблема, навколо якої вирують другорядні події.

Такий вид роботи необхідно поділити на етапи:

- 1) передоглядний етап;
- 2) безпосередньо перегляд;
- 3) післяоглядовий етап.

Перший етап присвячений виконанню мовних і мовленнєвих вправ, вправ на заповнення пропусків, конструювання фраз зі структурних елементів. Під час роботи можна використовувати тексти й кліше, таблиці й логіко-синтаксичні схеми.

Другий етап - це ознайомлення студентів з необхідними термінами й їх поясненням. Студенти мають оволодіти необхідною лексикою професійної термінології. На це виокремлюються 2-3 пари. Перегляд фільму відбувається в позанавчальний час як домашнє завдання.

Післяоглядовий етап спрямований на закріплення лексичного матеріалу художнього фільму, переведення наявного словника учнів на мовний рівень, а також на осмислення фільму.

Під час обговорення фільму можна використовувати комунікативні вправи: висловити свою думку з приводу вчинків персонажів фільму, обговорити конкретні висловлювання, погодитися або не погодитися з точкою зору героїв фільму, охарактеризувати конфліктні лінії сюжету, запропонувати шляхи вирішення ситуації, що склалася.

Результатом здійснення роботи з диференційованими групами студентів-психологів на основі матеріалу сучасних психологічних теорій або художнього фільму психологічного змісту є підвищення мотивації у майбутніх психологів, розвиток критичного мислення, розвиток умінь аналізувати і синтезувати, абстрагуватися від ситуації й робити раціональні висновки.